

การใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7*

ADMINISTRATIVE POWERS BY EDUCATIONAL INSTITUTION
ADMINISTRATORS UNDER NAKHON RATCHASIMA PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 7

ยุวดี คลีภูษา¹ และ กฤษณา วัฒนาศักดิ์²

Yuwadee Khliphusa¹ and Kritsada Wattanasak²

¹⁻²คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

¹⁻²Faculty of Education, Nakhon Ratchasima College, Thailand

Corresponding Author's Email: yuwadeekhliphusa@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 2) เปรียบเทียบการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามระดับการศึกษาและขนาดของสถานศึกษา 3) และศึกษาแนวทางการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 81 คน และครูผู้สอน จำนวน 252 คน รวมทั้งสิ้น 333 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และค่าเอฟ ผลการวิจัยพบว่า

1. การใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. เปรียบเทียบการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามตำแหน่งของบุคลากรและขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

* Received 10 April 2025; Revised 7 June 2025; Accepted 17 June 2025

3. แนวทางการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 1)ด้านอำนาจการให้รางวัล 2)ด้านอำนาจการบังคับ 3)ด้านอำนาจตามกฎหมาย 4)ด้านอำนาจอ้างอิง 5)ด้านอำนาจความเชี่ยวชาญ

คำสำคัญ: การใช้อำนาจในการบริหารงาน, ผู้บริหารสถานศึกษา, เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

Abstract

This research aimed to 1) study the use of administrative power of school administrators under the Office of the Primary Educational Service Area 7, Nakhon Ratchasima, 2) compare the use of administrative power of school administrators under the Office of the Primary Educational Service Area 7, Nakhon Ratchasima, classified by educational level and size of the school, 3) and study the guidelines for the use of administrative power of school administrators under the Office of the Primary Educational Service Area 7, Nakhon Ratchasima. The sample group used in the research was 81 school administrators and 252 teachers, totaling 333 people. The sample size was determined according to the table of Krejci and Morgan, and stratified random sampling was used. The research instruments were a 5-level rating scale questionnaire and an interview form. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test. The results of the research found that:

1. The use of administrative power by school administrators under the Office of the Primary Education Area 7, Nakhon Ratchasima, is at the highest level overall.

2. Comparison of the use of administrative power of school administrators under the Office of the Primary Education Area 7, Nakhon Ratchasima, classified by personnel position and size of the school. Overall and in each aspect, there is no difference.

3. Guidelines for the use of administrative power by school administrators under the Office of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 7 1) Reward power 2) Coercive power 3) Legitimate power 4) Referent power 5) Expert Power

Keywords: Use of administrative power, school administrators, Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 7

บทนำ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 ที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2562 ได้มีการกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ของครูและบุคลากรทางการศึกษาตามสายบังคับบัญชาไว้อย่างชัดเจน ตั้งแต่ระดับกระทรวงจนถึงระดับสถานศึกษา จากการดำเนินการตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาดังกล่าว ส่งผลให้ผู้บริหารมีหลายบทบาทขึ้นอยู่กับภารกิจในการบริหาร ซึ่งการที่จะบริหารให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยหลายปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้อง การบริหารงานการศึกษาในยุคปัจจุบันนั้นจึงจะต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โดยเฉพาะสังคมแห่งการเรียนรู้ในยุคที่มีเทคโนโลยีในการเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของโลกเข้าด้วยกัน ผู้บริหารจะต้องแสดงบทบาทได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งต้องใช้กลยุทธ์และเทคนิคการบริหารระดับสูงจึงจะสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งเปรียบเสมือนกับต้นเรือที่ต้องคอยทำหน้าที่ควบคุมการเดินเรือ เพื่อที่จะทำให้เรือสามารถแล่นไปยังเป้าหมายได้อย่างปลอดภัย ย่อมต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ และศักยภาพของกัปตันเรือเป็นสำคัญ ดังนั้น การใช้อำนาจจึงเป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ อย่างไรก็ตาม การใช้อำนาจนั้นจะต้องเป็นไปด้วยความถูกต้อง เหมาะสม และเป็นธรรมปราศจากอคติใด ๆ เพราะถ้าหากผู้บริหารมีการใช้อำนาจอย่างไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ไม่เป็นธรรม หรือเจือไปด้วยอคติแล้ว ก็ย่อมจะส่งผลให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึกคับข้องใจ (ศศิธรดา แพงไทย,2559)

นอกจากนี้ จากการศึกษางานวิจัยของ (นันท์ชญาณ์ พรหมณี, 2557) ที่ศึกษางานวิจัยเรื่อง การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอเมืองชลบุรีสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่า ผู้บริหารต้องใช้อำนาจในการตัดสินใจ การควบคุม ชี้แนะ สร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครูและบุคลากรให้ครูมีความกระตือรือร้นสามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง การใช้อำนาจของผู้บริหารจึงมีความสำคัญมาก เพราะอำนาจจะทำให้การปฏิบัติงานอยู่ในสภาพที่ปกติบรรลุปเป้าหมาย และถ้ามีวิกฤติหรือปัญหาเกิดขึ้น ผู้บริหารจะทำหน้าที่แก้ไขสถานการณ์ให้มีสภาพดีขึ้น และผู้บริหารเพียงคนเดียว จะไม่สามารถทำให้งานทั้งหมดขององค์กรสำเร็จลุล่วงไปได้แต่ต้องบริหารงานเพื่อให้อื่น ๆ ทำงานเพื่อองค์กรอำนาจเป็นเสมือนอาวุธร้ายที่ทำลายบุคลากรในองค์กร หากใช้ในทางที่ไม่ควร สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุในเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติและตามนโยบายของรัฐ โดยเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติที่สามารถ ทำให้นโยบายของรัฐเห็นผลการปฏิบัติที่เป็นจริงเกิดขึ้น และมีหน่วยงานระดับที่สูงกว่าสถานศึกษารับผิดชอบร่วมกัน ทั้งในระดับกรม

จังหวัด อำเภอ หรือระดับเขตพื้นที่การศึกษา ถึงแม้จะมีหน่วยงาน หลายหน่วยงาน และหลายระดับรับผิดชอบร่วมกันในการจัดการศึกษา (จันทร์านี สงวนนาม, 2553) สถานศึกษาจึงจัดเป็นองค์กรทางการบริหารที่มีการจัดองค์กรคล้ายคลึงกับองค์กรทางการบริหารทั่วไป ถือเป็นองค์กรหนึ่งในการพัฒนาประเทศ การสร้างบรรยากาศในองค์กรมีส่วนกำหนดพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียน มีความรักในสถาบันหลักของชาติ และมีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี กีฬา ภาษา และอื่น ๆ ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ โดยเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะ มีสมรรถนะตามหลักสูตร ซึ่งผู้บริหาร ครู และ บุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้และจรรยาบรรณ ตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยนำพาสถานศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล, 2563) จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่าผู้บริหารที่ดี จะต้องมีความรู้ความสามารถ ทักษะ กระบวนการในการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม และจริยธรรมเป็นที่ตั้ง เป็นที่ยอมรับนับถือของผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ มีความเอาใจใส่ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น รู้จักการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา มีความสามารถในการครองตน ครองคน และครองงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจะเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้ดีขึ้นได้ อันเนื่องมาจากเป็นผู้มีความสามารถในการบริหารคน ให้เกิดการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้อยู่ในความดูแลได้มีส่วนในการพัฒนาตนเอง พัฒนาองค์กรและที่สำคัญคือได้เอาการพัฒนาดังกล่าวไปเชื่อมโยงการพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติ และเป็นการพัฒนาประเทศควบคู่ไปกับการพัฒนาคน การพัฒนาคนเริ่มต้นที่การให้การศึกษา เพราะเชื่อว่าการศึกษามีส่วนช่วยสร้างความรู้ ความคิด ทักษะ เจตคติให้คนรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมพัฒนาอาชีพ นำความรู้ความเข้าใจมาใช้ในการแก้ปัญหา รวมทั้งสร้างสรรค์ชีวิตและสังคมให้ดีขึ้น โดยเฉพาะในยุคที่เทคโนโลยีสารสนเทศกำลังก้าวล้ำนำโลก เราจึงต้องมีการพัฒนาการศึกษาให้ก้าวหน้าโลก (กษมา ศรีสุวรรณ , 2563)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 เพื่อสามารถพัฒนาคนไทยให้เป็นคนที่มีคุณภาพ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต หรือเป็นคนเก่ง ดี มีความสุข และมีความสุขเป็นไทย นั่นคือต้องจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้คนหรือผู้ที่ได้รับการศึกษามีคุณภาพและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามตำแหน่งของบุคลากรและขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรที่มีตำแหน่งของบุคลากรต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 แตกต่างกัน
2. บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 2,507 คน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ, 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ปีการศึกษา 2567 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 81 คน และครูผู้สอน จำนวน 252 คน รวมทั้งสิ้น 333 คน และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ มีดังนี้

2.1. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ ได้แก่ ตำแหน่งของบุคลากร และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 มีลักษณะเป็นแบบมาตรา ส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนของคำถามแต่ละข้อตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert, 1976) ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2. แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทางในการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

3.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พร้อมกับแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

3.3 ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 333 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตำแหน่งและขนาดสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

4.2 วิเคราะห์การใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนก

ตามระดับการศึกษาโดยใช้ T-test แบบ Independent samples และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้ F-test แบบ One way ANOVA

4.4 วิเคราะห์แนวทางในการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษาชั้น พื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้าน ที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านอำนาจการให้รางวัล	4.70	0.40	มากที่สุด	2
2	ด้านอำนาจการบังคับ	4.30	0.57	มาก	5
3	ด้านอำนาจตามกฎหมาย	4.74	0.40	มากที่สุด	1
4	ด้านอำนาจอ้างอิง	4.52	0.43	มากที่สุด	3
5	ด้านอำนาจความเชี่ยวชาญ	4.48	0.52	มาก	4
ภาพรวม		4.55	0.38	มากที่สุด	

2. ผลการเปรียบเทียบการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามตำแหน่งของบุคลากร และขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ด้าน ที่	รายการ	ผู้บริหาร สถานศึกษา		ครูผู้สอน		t	p- value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านอำนาจการให้รางวัล	4.68	0.41	4.70	0.40	-0.39	0.69
2	ด้านอำนาจการบังคับ	4.30	0.58	4.30	0.57	0.01	0.99

3	ด้านอำนาจตามกฎหมาย	4.73	0.41	4.75	0.39	-0.39	0.70
4	ด้านอำนาจอ้างอิง	4.50	0.44	4.52	0.43	-0.40	0.69
5	ด้านอำนาจความ เชี่ยวชาญ	4.47	0.53	4.49	0.51	-0.36	0.72
ภาพรวม		4.54	0.47	4.55	0.46	-0.31	0.76

3. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

แนวทางการพัฒนาการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา 1) ด้านอำนาจการให้รางวัล 2) ด้านอำนาจการบังคับ 3) ด้านอำนาจตามกฎหมาย 4) ด้านอำนาจอ้างอิง 5) ด้านอำนาจความเชี่ยวชาญ การพัฒนาอำนาจในแต่ละด้านควรใช้ตามสถานการณ์และความเหมาะสม เพื่อให้การบริหารงานในสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด และสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง การใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านแล้วเรียงอันดับจากมากไปน้อย พบว่า ด้านอำนาจตามกฎหมาย ด้านอำนาจการให้รางวัล ด้านอำนาจอ้างอิง ด้านอำนาจความเชี่ยวชาญ และด้านอำนาจการบังคับ ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาได้แสดงออกถึงความสามารถในการใช้อำนาจเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม ทศนคติ ในทางที่ดี และผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการพัฒนาความรู้ ประสบการณ์ให้มีความชำนาญ มีทักษะในการบริหาร เพื่อให้การบริหารงานในสถานศึกษานั้นบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของงานที่ตั้งไว้ ส่งผลให้พฤติกรรม ทศนคติของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อผู้บริหารสถานศึกษานั้นอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะเชื่อมั่นในผู้บริหารสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจรัตน์ นันททรัพย์ (2566) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการใช้อำนาจในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การใช้อำนาจใน

การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.1 การใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 รายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามตำแหน่งของบุคลากร ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาได้ศึกษาการใช้อำนาจแต่ละประเภทเพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจในการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ได้มีการประชุมร่วมกัน เพื่อปรึกษาและวางแนวทางการดำเนินงานในสถานศึกษา จึงทำให้ผลการศึกษา ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพนมกฤต บิริสุทธิ์ (2560) ได้วิจัยเรื่อง การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรฝ่ายบริหารและครูในสถานศึกษาที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่พบว่า ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 การใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ให้มีความชำนาญ เข้าใจความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาและรวมทั้งเข้าใจครูและบุคลากร ที่ไม่แตกต่างตามขนาดของสถานศึกษา จึงทำให้การใช้อำนาจในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของบราลี สุขบำเพ็ญ (2562) ได้วิจัยเรื่อง การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้ให้ความสำคัญกับแนวทางการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้น เพื่อการบริหารสถานศึกษาและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จและบรรลุตามเป้าหมาย การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีความรู้ ความชำนาญ ความสามารถ และมีทักษะการเป็นผู้นำ จึงทำให้ได้รับการยอมรับนับถือ

เกิดความศรัทธา น่าเลื่อมใส และมีอิทธิพลต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรู้จักใช้อำนาจให้เหมาะสม เพื่อให้การบริหารงานในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จและเดินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ขึ้น ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัยประกอบด้วย 1. **ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้** ควรมีการส่งเสริมในด้านของดังต่อไปนี้ 1.1. ด้านอำนาจการให้รางวัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีสวัสดิการในการทำงานแก่บุคลากรมีการสร้างขวัญกำลังใจเพื่อกระตุ้นให้บุคลากรมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานยิ่งขึ้น และพิจารณาความดีความชอบด้วยความเป็นธรรม 1.2. ด้านอำนาจบังคับ ผู้บริหารสถานศึกษาควรลงโทษบุคลากรที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของสถานศึกษาอย่างทั่วถึงถ้าหากมีความผิดจริง โดยไม่มีการยกเว้น 1.3. ด้านอำนาจตามกฎหมาย ผู้บริหารสถานศึกษาควรออกคำสั่งมอบหมายงานให้ปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถของบุคลากรอย่างเหมาะสม และควรใช้อำนาจตามสิทธิและหน้าที่ภายในขอบเขตที่มี 1.4. ด้านอำนาจอ้างอิง ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความยุติธรรมและความเสมอภาคแก่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่เลือกชั้นชมเฉพาะบุคลากรบางคน รับฟังความคิดเห็นของบุคลากร 1.5. ด้านอำนาจความเชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีส่วนช่วยในการแนะนำการจัดกิจกรรมหรือจัดทำโครงการใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์สำหรับสถานศึกษา โดยกระจายงานให้บุคลากรได้มีบทบาทร่วมกัน 2. **ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป** 2.1 ควรศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู 2.2 ควรศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารกับความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา 2.3 ควรศึกษาตัวแปรต้นเพิ่มเติม เช่น เพศ วุฒิการศึกษา อายุและวิทยฐานะ ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อที่จะได้ทราบตัวแปรดังกล่าว ส่งผลต่อการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กษมา ศรีสุวรรณ. (2563). ปัญหาและแนวโน้มการศึกษาไทยในอนาคต. เรียกใช้เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2567 จาก <http://toyphd2013.blogspot.com/2013/06/blog-post.html>
- จันทราณี สงวนนาม. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: บุ๊คพ้อยท์.
- นันท์ชัญญ์ พรหมณี. (2557). การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต,

- สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บราลี สุขบำเพ็ญ. (2562). การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 6(1), 58.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น
- เบ็ญจรัตน์ นันททรัพย์ และคณะ. 2566. การศึกษาการใช้อำนาจในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. เรียกใช้เมื่อ 1 พฤศจิกายน 2567 จาก <https://jeal.snru.ac.th/ArticleView?ArticleID=1309>
- พนมกฤต บริสุทธิ์. 2560. การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน. เรียกใช้เมื่อ 1 พฤศจิกายน 2567 จาก <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1497/1/58252333.pdf>
- ศศิธรดา แพงไทย. (2559). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 6(1), 1.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample sizes for research activities. Educational and Psychological Measurement. 30(3), 607 - 610.
- Likert. (1976). The Method of Constructing and Attitude Scale. New York: Wiley & Son.